

İZMİR'DE ATILAN İLK KURŞUN

Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı'nda yenilince, 30 Ekim 1918 de, savaşın galibi İtilaf Devletleri'yle Mondros Mütarekesi'ni imzaladı. Bu savaş bırakılması Osmanlı Devleti topraklarının İngiltere, Fransa, İtalya'dan oluşan İtilaf Devletleri arasında paylaşılması için ortam hazırlıyordu. Amerika Birleşik Devletleri de itilaf devletleri yanında yer alarak paylaşıma katıldı. 8 Ocak 1919 da Başkan Wilson bir bildirge yayımlayarak paylaşımın ilkelerini belirledi.

Sonrasında ise İngiltere, Fransa, İtalya Mondros Mütarekesi'ne dayanarak Anadolu'yu işgal kararı aldılar. Ama bu devletlerin orduları savaşta yorgun düşmüştü. Bu yüzden Yunanistan'a da işgalden pay verildi. Yunan ordusunun, donanma desteğinde ve bir tümen kuvvetle, İzmir'e çıkması uygun görüldü.

İzmir'in işgal edileceğini duyan İzmirli bir gün önce, 14 Mayıs 1915 Perşembe günü, İzmir Sultanisi'nde toplanıp tepki gösterdiler. Redd –i İlhak Cemiyeti adına Mustafa Necati, Moralızade Halit ve Ragıp Nurettin Beyler öncülüğünde bir bildiri hazırlandı. Bu bildiri Türk mahallelerinde dağıtıldı.

Redd-i İlhak Heyet-i Milliyesi imzalı bildiride: “ Ey Bedbaht Türk!

Wilson prensipleri unvan-ı insaniyet karanesi altında senin hakkın gasp ve namusun zedeleniyor. Buralarda Rum'un çok olduğu ve Türk'lerin Yunan ilhakını memnuniyetle kabul edeceği söylendi ve bunun neticesi olarak güzel memleketin Yunan'a verildi.

Şimdi sana soruyoruz: Rum senden daha mı çoktur? Yunan hakimiyetini kabule taraftar mısın?

Artık kendini göster! Tekmil kardeşlerin Maşatlık'tadır. Oraya yüz binlerle toplan ve kahir ekseriyetini orada bütün dünyaya göster. İlan ve ispat et! Burada zengin, fakir, alim, cahil yok. Fakat Yunan hakimiyetini istemeyen bir kitle-i kahire vardır.

Bu sana düşen en büyük vazifedir. Geri kalma! Hüsrana ve düşkünlük fayda vermez! Binlerle, yüz binlerle Maşatlık'a koş ve Heyet-i Milliye'nin emirlerine itaat et!” deniyordu.

Osmanlı Hükümeti cephesinde ise şaşkınlık ve kararsızlık vardı. İzmir valisi, Harbiye Nazırı bile İzmir'in Yunanlılarca işgal edilmesinin gerçek dışı bir söylenti olduğu konusunda halkı ikna etmeye çalışıyorlardı. İstanbul Hükümeti böyle bir durumda mukavemet gösterilmemesi için İzmir'deki 17. Kolordu Komutanı Ali Nadir paşa'yı uyarmıştı.

15 Mayıs 1919 sabahı Amerikan, İngiliz, Fransız ve Yunan gemileri İzmir Körfezine girdi. Yunan Alayı, sonradan karargah olarak kullanılacak, Kordon Avcılar Kulübü önünden karaya çıktı. İzmir Rum Metropolit ve Rum halkı tarafından coşkuyla karşılandı. Rumlar çevredeki evlerine, dükkanlarına Yunan bayraklarını asmıştı. Yunan Alayı Pasaport ve Gümrük önünden Konak Saat Kulesine doğru

ilerlemeye başladı. Yunan Alayıyla birlikte Rum halkı da 'Zito Venizelos!' bağırılarıyla yürüyordu.

Yunan Alayı Konak Meydanına ulaştığında kalabalık arasından atılan ilk kurşun Alay sancaktarını yere serdi. Yunan işgaline karşı bu ilk kurşun Hukuk- u Beşer Gazetesi yazarı Hasan Tahsin'in tabancasından çıkmıştı.

Sonrasında ortalık karıştı ve Kolordu binası, Vilayet Konağı, Kemer altı girişindeki binalar ateş yağmuru altında kaldı. Silahları alınmış Kolordu Komutanı Ali Nadir Paşa beyaz bayrak çekip teslim oldu, askeriyle birlikte hakaret ve şiddet görerek esir alındı, İzmir ve çevre garnizonları Yunan Ordusunun eline geçti. Şehrin yağmalanmasına girişildi ve Türk'lere karşı katliam başlatıldı. İşgalin ilk gününde öldürülen Türk'lerin sayısı iki bini bulacaktı.

İzmir'in Yunanlılarca işgali tüm yurtta tepkiyle karşılandı. Hasan Tahsin'in işgale ilk direnişi ulusal heyecanı körükledi. Yurdun birçok yerinde işgale karşı mitingler düzenlendi. Binlerce tepki telgrafları çekildi. Anadolu'nun emperyalist devletlerce paylaşılmasına karşı çıkan ve bölgesel savunmalar için örgütlenen Müdafaa-ı Hukuk, Redd-i İlhak, Redd-i İşgal Cemiyetleri pıtrak gibi çoğaldı.

Emperyalizme karşı verilecek ve kazanılacak Bağımsızlık Savaşımızın ilk kurşunu 15 Mayıs 1919' da İzmir'de atılmıştı. 16 Mayıs 1919' da Mustafa Kemal, bağımsızlık mücadelesini başlatmak üzere, yirmi üç subayıyla Bandırma Vapuruna binecekti.

Mustafa Kemal Erzurum'daki 15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşaya gönderdiği telgrafta gidilecek yolu gösterecekti:

"Merkezi Hükümetin adeta esir bir vaziyette olması, payitahtın kuvvetli bir askeri işgal altında bulunması hasebiyle milletin mukadderatının yine millet iradesiyle hallini zorunlu kıldığı görülmektedir.

Tekmil milleti bir nokta etrafında birleştirmek ve bunu dünyaya Müdafaa-ı Hukuku Milliye cemiyetleri vasıtası ile göstermek karar ve azmindeyim. Esasen milli vicdandan doğan bu kudrete karşı koyacak hiçbir kuvvet tasavvur etmiyorum...

En çok önem verdiğim taraf, memleketin geleceğinin ve hayat hakkımızın ancak milli birlikle kurtulacağını halka anlatmak ve bunun için her türlü siyasi ve şahsi ihtirastan arınmış ve yalnız milleti hür ve bağımsız yaşatmaya yönelik teşkilatın, yani Müdafaa-ı Hukuku Milliye ve Reddi İlhak Cemiyetlerinin her nahiyeye varıncaya kadar yaygınlaştırılmasının esaslarını hazırlamak oldu..."

Bundan sonraki süreç, Mustafa Kemal önderliğinde yerel savunma cemiyetlerinin Kuvay -ı Milliye cephesinde birleştirileceği, yapılacak ölüm kalım savaşında emperyalizmin yenileceği ve Anadolu'dan "geldikleri gibi gidecekleri" Bağımsızlık Savaşımız olacaktır.

Yaşadığımız günlere gelince... Yıllardır içerde bölücü terör örgütüyle devam eden mücadele ve dışarıda komşularımızla sürdürülen kavga bizi "Yurtta barış dünyada barış" ilkesinden uzaklaştırıyor ve yarınlar için kaygılandırıyor. Oysa güzel

Ülkemizde mutlu olmanın yolu belli, kararı da bize bağlı. Bir Cumhuriyet aydınımız İlhan Selçuk'un dediği gibi: "Bir ulusu ayakta tutan en önemli unsur bilinçtir. Ulusal bilinçle barış bilincini bir arada yaşatmayı bilen Atatürkçülüęü benimseyebildiği oranda Türkiye mutlu olacaktır.

GÜNGÖR BERK